

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

05 12 2017

VB nr. 309

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru completarea art. 140 al Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Deputați în Parlament:

Boles Vasile (V. Boles)
V. Patrincea
A. Gherasim
M. Turcan

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	372
06 12	2017
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru completarea art. 140 al Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Articol unic – Codul Educației nr. 152 din 17 iulie 2014 (*publicat în Monitorul oficial al Republicii Moldova din 24 octombrie 2014, nr. 319-324/634*), se completează după cum urmează:

Articolul 140 se completează cu alineatul 3 care va avea următorul conținut:

„Este interzisă monitorizarea audio/video a sălilor de clasă (studii, învățământ, instruire)/aulelor unde se petrece nemijlocit procesului de învățământ, indiferent de etapa acestui proces, inclusiv locurile unde se susține examenul de bacalaureat.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

pentru completarea art. 140 al Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Prin hotărârea Camerei din data de 28 noiembrie 2017 în cauza Antović și Mirković c. Muntenegrului (cererea nr. 70838/13), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că supravegherea video a sălilor universitare încalcă dreptul la viața privată, astfel a avut loc o încălcare a articolului 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Cazul a vizat cererea înaintată de doi profesori de la Facultatea de Matematică din cadrul Universității din Muntenegru, Nevenka Antović și Jovan Mirković, urmare a montării camerelor de supraveghere video în sălile de curs. Aceștia au susținut că li s-a încălcat dreptul la viață privată și la protecția datelor personale, și au declarat că nu au putut avea niciun control efectiv asupra informațiilor colectate și că supravegherea video a fost ilegală.

Instanțele naționale au respins cererile de despăgubire a reclamanților, motivând că problema vieții private nu poate fi pusă în discuție dat fiind faptul că sălile de curs în care reclamanții predau erau spații publice.

Curtea a respins argumentul Guvernului potrivit căruia cauza ar fi inadmisibilă întrucât nu se poate ridica problema confidențialității, întrucât spațiul supus supravegherii este public, fiind destinat desfășurării activității profesionale.

Pe fondul cauzei, s-a constatat că supravegherea video a reprezentat o atingere adusă dreptului la viață privată și că dovezile arată că supravegherea a încălcat dispozițiile dreptului intern. Într-adevăr, instanțele naționale, nu au luat în considerare vreo justificare legală a supravegherii deoarece au decis încă de la bun început că nu a existat nici o încălcare a vieții private.

Curtea a menționat că în hotărârile anterioare a decis că noțiunea de „viața privată” poate include activități profesionale sau activități care se desfășoară în spații publice și a evidențiat că sălile universitare sunt locurile de desfășurare a activității profesorilor, unde nu numai că aceștia predau, dar și interacționează cu studenții,

stabilind relații și creându-și identitatea socială. Totodată, Curtea anterior a constatat că supravegherea video ascunsă/mascată la locul de muncă reprezintă o atingere adusă vieții private a angajatului și nu există nici un motiv să se considere altfel în ceea ce privește supravegherea video care nu este mascată sau ascunsă.

În consecință, viața privată a reclamanților a fost pusă în joc iar montarea camerelor de supraveghere s-a dovedit a fi o ingerință în drepturile acestora. Mai mult, instanțele naționale nu au examinat legalitatea măsurii luate deoarece acestea nu au considerat, în primul rând că ar fi implicate probleme de confidențialitate. Cu toate acestea, Agenția de Protecție a Datelor a considerat-o ca fiind o ingerință și a constatat că montarea camerelor a avut loc cu încălcarea prevederilor legale. Spre exemplu, legislația internă prevedea că pot fi instalate camere de supraveghere pentru a monitoriza zonele de acces la sediile oficiale, totuși, în acest caz camerele au fost instalate în amfiteatrele universitare.

Legislația națională prevedea de asemenea că supravegherea ar putea fi efectuată dacă scopul măsurii, precum prevenirea punerii în pericol a bunurilor sau oamenilor, nu putea fi realizat în alt mod. Agenția de Protecție a Datelor a constatat că nu a existat un asemenea pericol în timp ce un alt motiv ridicat pentru luarea măsurii, supravegherea predării, nu poate fi fundamentat pe lege ca justificare.

Prin urmare Curtea a constatat că supravegherea video nu a fost în conformitate cu legea și că a avut loc o încălcare a articolului 8.

Faptele principale

În februarie 2011 decanul Facultății de Matematică a anunțat că a decis să instaleze camere de supraveghere în mai multe spații, inclusiv în sălile unde erau ținute cursuri. Mai târziu, în aceeași lună a fost emisă o decizie conform căreia măsura este luată pentru a proteja oamenii și proprietățile dar și să monitorizeze procesul educațional. Doamna Antović și domnul Mirković s-au adresat Agenției Pentru Protecția Datelor în martie, susținând că supravegherea video și colectarea datelor personale au avut loc fără consimțământul lor. În plus, au afirmat că nu văd niciun motiv pentru a se îngrijora pentru siguranța cuiva dar și că existau alte modalități pentru a proteja oamenii și proprietățile. De asemenea, au solicitat demontarea camerelor de supraveghere.

Doi inspecitori ai Agenției, inițial, au respins pretențiile reclamanților, dar după o obiecție ridicată de aceștia Consiliul Agenției a decis că măsura nu a fost în

conformitate cu Legea privind protecția datelor cu caracter personal din Muntenegru. Astfel nu exista nici un motiv rezonabil pentru supravegherea video întrucât nu era nici un pericol pentru oameni ori bunuri iar supravegherea procesului educațional nu se regăsea între motivele prevăzute de Lege.

În ianuarie 2012 reclamanții au solicitat despăgubiri în instanță, invocând articolul 8 din Convenție (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și dreptul intern. Instanțele naționale au respins cererea acestora, considerând că problematica vieții private nu poate fi pusă în discuție, sălile de cursuri fiind spații publice. Datele colectate de camerele de supraveghere video nefiind, prin urmare, date cu caracter personal.

Bazându-se pe articolul 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) al Convenției, doamna Antović și domnul Mirković s-au plâns că instalare ilegală și folosirea echipamentului video de supraveghere în sălile universității le-au încălcat dreptul la viață privată.

Spre regret, în ultimul timp, în Republica Moldova a devenit o practică să fie supuse monitorizării diferite categorii de elevi, studenți, profesori, într-un mod vădit ilegal și nejustificat, contrar dreptului la viața privată, în mod special este vorba despre monitorizarea procesului de susținere a examenului de bacalaureat.

Toate tentativele de a bloca acest proces abuziv de încălcare a dreptului la viața privată nu au dat nici un rezultat.

Reieșind însă din textul hotărârii CEDO, care a fost menționat mai sus, în vederea ajustării legislației naționale practicilor CEDO și neadmiterii eventualei condamnări a RM de către CEDO, se propune prezentul proiect de lege pentru a exclude practicile administrative vădit contrare Convenției.

Notăm că, acest proiect nu vine în contradicție cu legislația națională referitoare la măsurile operative de investigație și desfășurarea unor acțiuni de urmărire conform legislației procesual penale.

